

***Uchwała Nr XLIII/350/10
Rady Gminy Przasnysz
z dnia 07 kwietnia 2010 r.***

w sprawie zatwierdzenia do realizacji „ Planu odnowy miejscowości Mchowo na lata 2010 – 2021”.

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142,poz.1591, ze zm.) Rada Gminy Przasnysz uchwala , co następuje:

§ 1.

Zatwierdza się do realizacji „ Plan odnowy miejscowości Mchowo 2010 – 2021”.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Przasnysz

Andrzej Sekanec

PLAN
ODNOWY MIEJSCOWOŚCI
Mchowo
Na lata 2010 - 2021

Szkoła Podstawowa w Mchowie

Zur Erinnerung an eine 50jährige, ruhmreiche Laufbahn: Generalfeldmarschall von Hindenburg auf dem Gefechtsstand bei Przasnysz.

Plan odnowy miejscowości Mchowo na lata 2010- 2021

1. Ogólna charakterystyka wsi.

Wieś Mchowo usytuowana jest w północnej części województwa mazowieckiego, w powiecie przasnyskim w gminie Przasnysz w odległości 5 km na północ od centrum miasta Przasnysza. Liczy 416 mieszkańców. Administracyjnie Mchowo jest jednym z 34 sołectw i jedną z 50 miejscowości gminy Przasnysz. Położone jest przy drodze krajowej nr 57 Pułtusk – Przasnysz – Bartoszyce.

Brak nowoczesnej bazy lokalowej do rozwoju społecznego, brak miejsca do spotkań dostosowane do potrzeb mieszkańców, nowe warunki rozwoju ekonomicznego (tereny pod inwestycje, lotnisko), bliskość miasta Przasnysza, niewykorzystane walory turystyczno – rekreacyjne miejscowości i bardzo ciekawej historii tej wsi, a także potrzeba zmian społeczno

– ekonomicznych i możliwość pozyskania środków zewnętrznym (w tym unijnych) była przyczyną opracowania przez mieszkańców wsi Mchowo Planu Odnowy.

2. Analiza zasobów.

Co wieś wyróżnia?

Wieś Mchowo wyróżnia się bardzo dobrym położeniem komunikacyjnym, przy drodze krajowej nr 57 Pułtusk – Bartoszyce, dwoma zakładami produkcyjnymi, pozostałościami po niemieckich umocnieniach i fortyfikacjach z XXw. (m.in. drogi, bunkry, kabel telefoniczny z Mchowa do Berlina). Ponadto miejscowość ma ładne położenie – od strony północnej otaczają je duże kompleksy leśne, bogate w grzyby i tereny do rozwoju sportu motokrosowego oraz 25,6 ha przeznaczonych w planie zagospodarowania przestrzennego pod kopalnie żwiru i piasku. Poza tym, Mchowo jako jedyna wieś w przasnyskiem posiada swoją monografię, opracowaną przez lekarza i regionalistę, który się tu urodził – Alfreda Borkowskiego. W czasie II wojny światowej na wysiedlonych terenach za Mchowem powstał poligon, zwany „II Berlinem”.

We wsi znajdują się ciekawe figurki, mające swoją historię.

Mchowo wyróżnia się swoistą symbiozą sił społecznych skupionych wokół straży, szkoły, Rady Rodziców, radnej i sołtysa.

Ponadto Mchowo wyróżnia Ochotnicza Straż Pożarna - jednostka bardzo mobilna, będąca w KSRG od 1997 oraz wygrywająca od lat powiatowe zawody sportowo – pożarnicze.

2.1 Rys historyczny – zasoby kulturowe oraz dziedzictwo historyczne

Pierwsze pisemne wzmianki o Mchowiu (Muchowie) o tej wsi pochodzą z 1428 roku. Mieszkał tutaj ród rycerski herbu Pobóg, który przyjął później nazwisko Mchowiecki. Mchowieccy należeli do elity ziemi ciechanowskiej, wielu z nich posiadało różne urzędy ziemskie, lecz ich główna siedziba już w XVI wieku była podzielona na kilka działów.

Pobóg herb Mchowieckich

Mchowo należało do parafii Węgra aż do początków XX w, kiedy to przeszło do parafii Przasnysz.

W 1567 r (parafia Węgra) składało się z 4 działów – Zberoskich, Mchowieckich i Mostowskiego mających w sumie 19,5 włóki pól i 9 ogrodników.

Mchowieccy dziedziczyli w Mchowie oraz sąsiednich wioskach, przez długi czas utrzymywali swoje dziedzictwo w tej wsi. Na początku XVIII wieku właścicielem części wsi był Adam Mchowiecki, komornik ziemski ciechanowski (1739-1752), który ożenił się z Felicjaną Bielińską i miał czterech synów wśród których był Fabian. Tenże Fabian posiadał urząd burgrabiego ciechanowskiego i komornika ziemskiego, dziedziczył w Mchowie oraz w Mchówku, zmarł w 1789 roku. Drugą część wsi posiadała ówczesnie rodzina Żórawskich.

Po Fabianie Mchowieckim dziedziczył tutaj jego syn Szymon, konsyliarz konfederacji ciechanowskiej z 1793 roku.

W 1815 r., - Mchowo w gminie Zberoz. Właścicielami wsi są Żórawska i drobna szlachta. W 1817 r. wieś liczy 32 domy i 110 mieszkańców.

W XIX wieku wiele się tutaj zmieniło, Mchowo zostało podzielone na kilka majątków (A,B,C) przestali dziedziczyć Mchowieccy, natomiast dobra Żórawskich zostały wywłaszczone. Na podstawie Trybunału Cywilnego I instancji Guberni Płockiej z dnia 12/24 II 1838 roku rodzina Żórawskich została przymusowo wywłaszczona z majątku Mchowo. Ziemię sprzedano gospodarzom z okolicy. Od strony północno-wschodniej grunty nabył niejaki Kuligowski (Kulikowski). Od strony północnej część kupiła rodzina Grzybowski. Od strony południowo-zachodniej grunty (6 włók) kupił Ziemowit Smoleński z Kijewic. Właścicielem został też (trzy włóki) niejaki Lesicki. (A. Borkowski)

W 1870 roku Borkowski Aleksander z Mchowa został wybrany na wójta gminy Chojnowo. Aleksander Borkowski w II połowie XIX w posiadał znaczną część gruntów w tej wsi.

W 1885 roku był tu sąd gminny i karczma, wioska liczyła 41 domów i 487 mieszkańców. W 1889 roku we wsi zamieszkiwało 24 Żydów.

W czasie I wojny światowej Mchowo było zniszczone na skutek działań wojennych. Przez wiele miesięcy stacjonował tu front. Okolice Mchowa były teatrem zmagania sił niemieckich i rosyjskich. 13 lica 1915 roku zmagania wojsk w bitwie o Przasnysz obserwował niemiecki feldmarszałek Paul von Hindenburg i Erich Ludendorff. Kampanie z 43 pułku Syberyjskiego broniącego się w rejonie Mchowo – Mchówko utraciły 60 % żołnierzy. Straty niemieckie wynosiły 2700 zabitych.

„Mchowo zostało doszczętnie zrujnowane. Pozostał tylko we wsi niewielki domek Ćwieka, pokiereszowany kulami. Trzeba wspomnieć, że Przasnysz przechodził z rąk do rąk, został bardzo zniszczony, nie mówiąc o okolicznych wioskach. Dopiero w połowie lipca 1915 roku wojska carskie, po bardzo dużych stratach, oddaliły się nad Narew. Zniszczenia całego północnego Mazowsza były straszliwe. Wielu ludzi z wiosek nie miało do czego wracać. Budowali sobie szałas, ziemianki, aby gdzieś się skryć, pola nie były obsiane, panował głód. Duża część mieszkańców nie wróciła do Mchowa. Wieś była wyludniona. Ci, co wrócili, nie mieli inwentarza i koni, aby uprawić ziemię.

Po zdobyciu Mazowsza w 1915 roku Niemcy zarządzili restrykcje sanitarne, aby nie rozprzestrzeniła się choroba. Ile osób zmarło w Mchowie, tego nikt w tej chwili nie potrafi odtworzyć. Umierali starcy, a przede wszystkim dzieci i młodzież. Niemcy tymczasem pędzili ludzi do pracy przy utwardzaniu dróg. Chłopi zwozili kamienie z pól i skąd się dało. Był to jedyny zarobek głodującej ludności.” („Mchowo”, Alfred Borkowski).

W 1921 roku w tej wsi notowano 39 domów, 19 innych budynków mieszkalnych oraz 347 mieszkańców. W folwarku Borkowskich było 2 domy i 26 mieszkańców.

W tym czasie właścicielem folwarku był już Dominik Borkowski (127 ha). Około 1930 r miało 67 numerów, ale folwark już nie istniał.

Przed II wojną światową istniała tu 2 klasowa szkoła powszechna, jej ostatnimi nauczycielami byli: Bolesław Krajewski oraz Zofia Lewandowska. W 1938 roku oddano do użytku nowy budynek szkolny w którym dzieci z Mchowa i okolicy uczą się do czasów współczesnych.

Mchowo częściowo wysiedlono w 1941 r., w związku z tworzeniem obiektów towarzyszących poligonowi.

„Wczesną wiosną 1940 roku zajechały ciężarowe samochody do Mchowa. Zatrzymały się koło domku Perzanowskich (obecnie Kijora) i na łączce rozkładały płyty barakowe. Robotnicy szybko wbili pale w ziemię i nim wieczór nadszedł, stanęły zamontowane budowle. Zamieszkało w nich 17 Niemców: inżynierów, techników oraz obsługa. Opracowywali bowiem plany pod przyszły poligon wojskowy. Chodzili po polach, mierzyli wbijali paliki, których nie wolno było poruszać. Może w kwietniu sołtys wyznaczył furmanki po trzodę chlewną na stację wąskotorową w Przasnyszu. Zajechały wozy do wsi. W zależności od hektara rozdzielono świniaki, cielęta, owieczki. Zwierzęta były kolczykowane, miały wypalone numery i znaki. Nikt się nie kwapił po darmość, po tzw. materiał zarodowy. Niedługo po tym każdy rolnik otrzymał pismo, że za pół roku ma oddać zdatne do uboju zwierzęta. Okazało się, że transport ten pochodził z obór, z ziem obrabowanych, które Niemcy odstąpili ZSRR na mocy porozumienia Mołotow- Ribbentrop.” („Mchowo” Alfred Borkowski)

W czasie II wojny światowej Niemcy urządzili tu tzw. „mały Berlin” o czym świadczą pozostałości: drogi asfaltowe prowadzące w lasy i pola, niemieckie murowanki w Trzciance i Kijewicach, ponemiecka aleja Mchowo – Kijewice wysadzana drzewami. W czasie wojny był tu obóz pracy gdzie budowano urządzenia i obiekty wojskowe. Do dnia dzisiejszego istnieje światłowód prowadzący od Mchowa do Berlina .

„Na polach w szybkim tempie wyrastało miasteczko. Stawiano baraki, budowano szosy, wznoszono inne budowle. Od wczesnych godzin rannych tężał warkot ciężarowych samochodów i traktorów, świst kolejek, które na prowizorycznie ułożonych szynach zwoziły kamienie, żwir i materiały budowlane. Koło stawów, po byłym browarze, wykopano następny dół, nad którym wybudowano wieżę ciśniącą, a siecią rur prowadzono wodę do odległych budowli, nawet i pod Suwin. Niedługo po tym znaleziono bogate ujęcie wody pod Kijewicami, od którego odprowadzono wodociągi. Do dziś leżą w głębi ziemi rury tej kanalizacji.” („Mchowo” Alfred Borkowski).

„W pierwszych dniach marca 1941 roku sołtysi otrzymali nakaz spisu majątku rolników. Sołtys chodził w asyście Niemca od zagrody do zagrody i wszystko rejestrował. Zanim nadeszły roztopy, zaczęto zwozić konstrukcje barakowe i układać koło szosy na polu Franciszka Grzybowskiego. Pewnego dnia lotem błyskawicy rozeszła się pogłoska, że w Rzęgnowie, Duczyminie, Krzynowłodze nocą zajechały ciężarówki, wojsko otoczyło wieś, do uciekających strzelano. Mieszkańcom pozwolono wziąć pakunki o wadze 25 kg na rodziną i załadowano na samochody. Wywiezieni zostali do GG i do miejscowego obozu w

Działdowie. Domy z całą ich zawartością, żar w kuchni, ziemniaki w garnkach, rosnący chleb w dzieży przypominały o tragedii wypędzonych. Inwentarz w chlewach, psy na uwiązaniu, koty zamknięte w mieszkaniach, drób w kurnikach, opustoszałe wsie dopełniały obrazu nieszczęścia.

Terror chwilowo ustał. Ludzie pracowali przy wykopach pod szosy, baraki i schrony. Ojciec zgłosił się do pracy konnej, woził żwir, tarczę, kamienie, płyty barakowe itp. Postawiono prowizoryczne baraki, gdzie zamieszkała dalsza grupa wachmanów z głębokich Niemiec, proste, prymitywne typy. Starzy, inwalidzi, nieokrzesani, nie rozumiejący po polsku. Tymczasem Niemcy zwozili coraz więcej robotników do Mchowa. Budowali baraki, szosy, urządzenia wojskowe. Ściągano rodziny niemieckie, a ich dzieci codziennie odwożono do szkoły w Przasnyszu. „(„Mchowo” Alfred Borkowski).

Obecnie Mchowo zamieszkuje 416 osób. 14 osób prowadzi działalność gospodarczą.

W miejscowości znajdują się: punkt skupu mleka, szkoła podstawowa, remiza OSP, stacja uzdatniania wody, złoża kruszywa naturalnego, sklepy i dwie duże firmy.

Przez miejscowość przebiega droga krajowa nr 57 Pultusk – Bartoszyce, oraz zielony szlak rowerowy Mazowska.

Mchowo krzyż z 1938r wystawiona przez rodzinę Jankowskich

W mchowskim lesie – figura na pamiątkę śmierci 13 letniego Mikołaja Żebrowskiego zabitego przy rozbiciu pocisku armatniego dnia 23 kwietnia 1919r.

Ciekawymi obiektami kultu sakralnego są figurki przydrożne (osadzone w kamieniu metalowe krzyże) z XIX i XXw.

Legendy

- 1) **„Zmora”** Zmora, można zobaczyć ją o północy, wygląda jak biały obłok dymu. Nie ma kości ani ciała, lecz przybiera różne kształty i postacie. Unosi się nad polami jakby płynęła. Zmora upodobała sobie konie. Potrafiła koniom tak zapleść grzywy i ogony, że nikt nie może tego rozwiązać. Pewnego razu gospodarz wszedł do stajni i zobaczył, że jego klacz miała grzywę zaplecioną w warkoczyki. Zdenerwował się i gwoździem przybił warkocz do ściany. Drugiego dnia rano gdy gospodarz wszedł do stajni obok klaczy stała młoda dziewczyna z warkoczem przybitym do ściany. Prosiła go aby ją uwolnił i obiecywała mu, że nie będzie nigdy plotła grzywy. Zmora przybrała postać dziewczyny. Gospodarz uwolnił dziewczynę i już nigdy nie wróciła. (Wojciech Motacki)

Figurka koło zagrody Państwa Motackich we Mchowie

- 2) „Dawno temu, przed pierwszą wojną światową, były dwie drogi jedna w stronę Zakocia, a druga w stronę Oględy. Figurka była odkręcona stroną południową patrząca na drogę do Zakocia. Po upływie kilku lat zbudowano jedną drogę prowadzącą w obie strony. Wtedy figurkę przestawiono w stronę północną, żeby nie stała tyłem do drogi. Mimo wojen figurka przetrwała do dziś. Obecnie w maju co roku zbierają się mieszkańcy Mchowa na nabożeństwie majowym. (Wojciech Motacki)

Legenda:

„W stodole straszy” *Dawno temu w drugą wojnę światową były duchy i wiedźmy.*

- 3) *U pewnego mieszkańca Mchowa w stodole duchy upodobały sobie miejsce. Ludzie, którzy tam mieszkali sprzedali zabudowania i wynieśli się jak najdalej wsi. Ludzie kupowali i sprzedawali te budynki, ponieważ nie dało się tam mieszkać. Pewnego dnia przybył nowy ksiądz do parafii w Przasnyszu i podjął się wypędzenia złych mocy. Po odmówieniu modlitwy przez księdza złe moce ustąpiły i już nigdy nie wróciły. (Wojciech Motacki)*
- 4) *Figurka naprzeciw firmy „INTER – BOR”*
Opawiano, że nocą ukazywał się obok tej figurki żołnierz i straszyl.
- 5) *Figura w środku wsi postawiona na miejscu cmentarza wojennego żołnierzy rosyjskich z okresu I wojny światowej.*

Charakterystyczne nazwy

- 1) „Mchowo – Kolonie” – część wsi w kierunku Karbówka

- 2) „Lesiska” – część wsi w kierunku Mirowa
- 3) „Mchowo – Góry” – część wsi po prawej stronie drogi krajowej w kierunku Chorzel
- 4) „Pod Lasem” – część wsi nieopodal Zakocia
- 5) „Mchowo – Gródź” – pola przy drodze krajowej w kierunku Przasnysza
- 6) „Na Rozdrożu” – część wsi w rozwidleniu dróg krajowej i powiatowej (Mchowo – Janowo)
- 7) „Przy asfaltach” – część wsi przy drodze powiatowej na Kijewice - Obrąb

1.2. Mchowo– dziś.

Obszar geodezyjny miejscowości Mchowo obejmuje powierzchnię 943,7 ha, co stanowi 5,1% powierzchni gminy Przasnysz. Krajobraz wsi: rolniczo – mieszkalno – produkcyjny. Reprezentantami wsi jest radny, sołtys oraz Rada Sołecka wybierani na 4-letnią kadencję. Wieś Mchowo zamieszkuje 416 osób (na 31.12.2009 r.), co stanowi 5,3 % mieszkańców gminy Przasnysz.

Struktura wiekowa mieszkańców wsi na 31 grudnia 2009 roku

	do 18 lat	od 19 – 30 lat	od 31 – 60 lat	od 61 lat
Liczba osób	109	76	171	60
% mieszkańców	26,2	18,3	41,1	14,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ewidencji ludności

Dla rynku pracy ogromne znaczenie ma dynamika procesów demograficznych. Analizując strukturę wiekową można zauważyć znaczącą liczbę dzieci i młodzieży do lat 18 (26,2%) przy średniej w gminie (26,8%), co oznacza, że wieś się rozwija. Duża jest również liczba osób w wieku produkcyjnym (59,4 %), przy średniej w gminie (61,9%).

Bliskość miasta, malownicze tereny, spokój, niskie ceny działek pod budowę, dobre połączenia komunikacyjne, wyposażenie w infrastrukturę sprzyjają osiedlaniu się mieszkańców. **Zauważalna jest również migracja ludności do ośrodków przemysłowych.**

Liczba mieszkańców w poszczególnych latach.

Mieszkańcy ogółem		Mchowo	% mieszkańców gminy
Rok	Gmina Przasnysz		
2000	7.715	435	5,6
2003	7.618	433	5,7

2008	7.679	414	5,4
2009	7885	416	5,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ewidencji ludności

Mieszkańcami Mchowa są rolnicy, urzędnicy, nauczyciele, pracownicy zakładów pracy, przedsiębiorcy, emeryci, młodzież i dzieci.

Głównymi źródłami utrzymania mieszkańców są: dochody z gospodarstw rolnych, pensje pracownicze, dochody z działalności gospodarczej, zasiłki dla bezrobotnych i innego rodzaju zasiłki, emerytury, renty, praca dorywcza i sezonowa.

We wsi Mchowo jest 92 posesje, z tego 57 to zagrody rolnicze (64% wszystkich posesji). Budynków mieszkalnych jest 89..

W miejscowości znajdują się: Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II, remiza Ochotniczej Straży Pożarnej, działalność prowadzą firmy: „TAGO”, „INTER-BOR”, budynek stanowiący punkt skupu mleka (będący własnością Gminy).

Powstają nowe budynki mieszkalne. Zdecydowana większość budynków, to budynki murowane. W ogólnej liczbie 57 gospodarstw rolnych, przeważają gospodarstwa średnie i małe, ale występuje również kilka gospodarstw wielkotowarowych. Stopień zmechanizowania gospodarstw jest dość zróżnicowany, w zależności od ich powierzchni.

Dużym problemem części mieszkańców wsi jest bieda, dotycząca szczególnie osoby bezrobotne. Na dzień 28.02.2010 r. w PUP w Przasnyszu było zarejestrowanych 506 bezrobotnych z Gminy Przasnysz, w tym kobiet – 227, a z miejscowości Mchowo - 25 bezrobotnych, w tym kobiet – 10. (dane PUP Przasnysz), Niskie dochody posiadają prowadzący małe gospodarstwa rolne, osoby starsze i chore, żyjące z renty i emerytury z KRUS. Istnieje potrzeba wprowadzenia alternatywnego źródła utrzymania dla części mieszkańców, np. nowych firm produkcyjnych i usługowych, agroturystyki, dochodów z obsługi turystów i letników.

W miejscowości Mchowo działalność gospodarczą prowadzi 14 podmiotów. Są to: usługi transportowe, budowlane, kowalskie, wycena nieruchomości, sprzedaż artykułów spożywczych i przemysłowych i inne. W obrębie wsi Mchowo znajdują się Fabryka Płyt Warstwowych „TAGO”, firma „INTER-BOR” z materiałami budowlanymi i kruszywa wspomagające budownictwo, materiały tartaczne. Podmioty te dają zatrudnienie i przynoszą dochody mieszkańcom wsi.

W okolicy Mchowa w kierunku północno – zachodnim znajdują się duże kompleksy leśne z bogatym mikrownętrzem na pofałdowanych terenach morenowych. Lasy te zasobne są

w grzyby i jagody, kryją w swoim wnętrzu pozostałości niemieckich fortyfikacji z okresu II wojny światowej.

1.3. Zasoby naturalne

2.3.1 Stan środowiska naturalnego.

Gleby:

Na obszarze wsi występują gleby o dorrej klasie bonitacyjnej, przydatne rolniczo – IIIa i IIIb oraz klas IVa, IVb, V i VI.

Zestawienie powierzchni użytków

Oznaczenie użytku	Powierzchnia	%
Rolne	736,8	78,08
Łąki	6,85	0,73
Pastwiska	102,35	10,84
Lasy	26,00	2,76
Zadrzewienia	1,96	0,21
Grunty pod stawami	1,14	0,12
Sady	10,04	1,06
Nieużytki	7,83	0,83
Drogi	22,64	2,40
Budynki (tereny mieszkaniowe)	22,01	2,33
Budynki przemysłowe	0,08	0,01
Rowy	6,00	0,63
OGÓŁEM:	943,7	100,0

Dane z ewidencji gruntów Starostwa Powiatowego w Przasnyszu

W strukturze użytkowania gruntów najczęściej powierzchni zajmują grunty rolne – 78,08% i pastwiska – 10,84%, a razem z łąkami – 89,65% wszystkich gruntów obrębu geodezyjnego Mchowo, co świadczy o maksymalnym wykorzystaniu rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Zestawienie gruntów rolnych wg klas

Klasa	Użytki rolne		Łąki		Pastwiska		Ogółem	
	Pow.	%	Pow.	%	Pow.	%	Pow.	%
IIIa	211,06	28,65	-	-			463,0	54,73
IIIb	212,73	28,87	3,26	47,59	35,96	35,13		
IVa	110,31	14,97					230,2	27,21
IVb	59,62	8,1	3,31	48,32	56,96	55,65		
V	91,25	12,38	0,28	4,08	9,05	8,8	100,58	11,89

VI	51,83	7,03	-	-	0,38	0,37	52,21	6,17
	736,8	100,0	6,85	100,0	102,35	100,0	846,00	100,0

Źródło: dane z ewidencji gruntów Starostwa Powiatowego w Przasnyszu

Powyższe wskazuje, że w strukturze gruntów dominują grunty klasy III, o dużej przydatności rolniczej, co wpływa na dochodowość gospodarstw rolnych.

Użytkowanie gruntów obrębu geodezyjnego Mchowo

Właściciel	Powierzchnia w ha	% ogółu
Skarb Państwa	5,73	0,61
Grunty Prywatne	917,95	97,27
Gmina Przasnysz	14,9	1,58
OSP	0,45	0,05
Powiat Przasnyski	4,18	0,44
Inne (WZMIUW)	0,49	0,49
Ogółem	943,7	100,00

Źródło: z danych ewidencji gruntów Starostwa Powiatowego w Przasnyszu

W obrębie geodezyjnym Mchowo w strukturze użytkowania przeważają grunty prywatne, które stanowią aż 97,27% wszystkich gruntów.

2.3.2 Zasoby wód powierzchniowych i podziemnych

W Mchowie znajdują się 2 stawy (jeden jest własnością gminy, drugi OSP) oraz szeroki rów melioracyjny, który zbiera wodę z terenu Mchowa i okolic i odprowadza do rzeki Morawki.

Ponadto pod miejscowością są bogate zasoby podziemnych złóż katalitycznych wód. Od lat siedemdziesiątych (od 1976r) działa stacja uzdatniania wody.

2.3.3 Lasy

Grunty pod lasami i zadrzewieniami na terenie miejscowości Mchowo zajmują 27,96ha., co stanowi 2,97% ogólnej powierzchni gruntów. Nieopodal Mchowa w kierunku

północnym rozciągają się duże kompleksy leśne. Zdecydowana powierzchnia lasów, to własność prywatna i Skarbu Państwa, będąca pod zarządem Nadleśnictwa Przasnysz. Są to lasy mieszane z przewagą sosny, wśród których znajduje się starodrzew – najstarsze okazy mają po ok. 90 lat. Lasy te bogate są w zwierzynę, Można w nich spotkać jelenia europejskiego, dzika, sarnę, lisa, borsuka, tchórza, zającą, wiewiórkę.

Ściółka leśna daje grzyby.

Lasy stanowią atrakcyjny teren do turystyki weekendowej pieszo – rowerowej i do zawodów motokrosowych.

1.4. Stan infrastruktury technicznej

2.4.1 Sieć komunikacyjna

Mchowo posiada na dobrym poziomie powiązania komunikacyjne z Przasnyszem oraz Szczytnem, Bartoszcami, Olsztynem, Mrogowem i Chorzelami świadczone przez PKS Przasnysz i inne przedsiębiorstwa PKS. Ponadto istnieje możliwość bezpośredniego połączenia z ośrodkami regionalnymi: Warszawą, Pułtuskim, Mławą, Ciechanowem itd..

Dzieci ze Mchowa i sąsiednich miejscowości są dowożone autobusami PKS S.A do szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych w Przasnyszu, jak również do szkoły podstawowej w Mchowie dzieci uczęszczające z Oględy i Kijewic.

Przez teren Mchowa przebiega sieć dróg: krajowa– nr 57 Pułtusk – Przasnysz - Bartoszyce, powiatowe : 3216W – Mchowo – Janowo oraz 3225W Mchowo - Obrąb i gminne, które stanowią połączenie z drogą krajową nr 57 i drogami powiatowymi.

Nawierzchnie dróg – bitumiczne, żwirowe i gruntowe.

2.4.2. Elektroenergetyka

Wieś Mchowo zaopatrywana jest w energię elektryczną z głównych punktów zasilania – GPZ, zlokalizowanych w Przasnyszu.

Zaopatrzenie w energię elektryczną prowadzone jest liniami napowietrznymi. Mchowo posiada 2 stacje transformatorowe.

Wieś posiada oświetlenie uliczne – w sumie jest zamontowanych 56 punktów świetlnych.

2.4..3 Ciepłownictwo

Mieszkańcy wsi Mchowa indywidualnie ogrzewają swoje budynki piecami c.o. Podstawowym opałem jest węgiel, miał, drewno, trociny. Szkoła podstawowa ma ogrzewanie olejowe.

2.4.4 Gaz

Obszar miejscowości zaopatrywany jest w gaz płynny w butlach z zastosowaniem do celów użytkowych głównie w kuchniach domowych.

2.4.5 Telekomunikacja

Sieć telekomunikacyjną tworzą linie nadziemne. Układ telekomunikacyjny obsługiwany jest przez centralę telefoniczną w Ostrołęce, będącej własnością Telekomunikacji Polskiej S.A. Stacja włączona jest do ostrołęckiej strefy numeracyjnej. Ponad $\frac{3}{4}$ gospodarstw domowych posiada telefon. Duża część mieszkańców ma telefony komórkowe. Nieliczne posesje posiadają dostęp do szerokopasmowego internetu, ponad 20 posesji podłączonych jest do radiowego internetu firmy Matcom ze Szczytna. Mieszkańcy korzystają z internetu dostarczanego przez telefonię komórkową z firm : PLEY, ORANGE, PLUS GSM i Netia.

2.4.6 Gospodarka wodno – ściekowa.

Funkcję zbiorowego zaopatrzenia w wodę realizuje gmina Przasnysz poprzez stację uzdatniania wody w miejscowości Mchowo. Obecna SUW Mchowo została zmodernizowana w latach 1997 – 1998. Wydajność stacji $21\text{m}^3/\text{h}$. Obsługuje 133 przyłącza wodociągowe, z tego w Mchowie – 92. Średnie zużycie wody na mieszkańca $45,75\text{ m}^3$ rocznie. SUW pobiera wodę z 3 studni głębinowych. Wieś nie posiada sieci kanalizacyjnej. Część budynków posiada przydomowe oczyszczalnie ścieków.

2.4.7 Gospodarka odpadami stałymi.

Od 2005 r. odpady stałe mieszkańców z terenu wsi zbierane są do indywidualnych kontenerów i wywożone przez firmę „Błysk” z Makowa Mazowieckiego i MPK Ostrołęka.

2.5. Analiza sfery społecznej

Mieszkańcy Mchowa wyróżniają się ambitnością, uczciwością, operatywnością, pracowitością oraz postawą prospołeczną. Są zżyci ze sobą. Dążą do celu, który sobie wyznaczają. Czynnie uczestniczą w życiu społecznym i lokalnym, w organizacji imprez środowiskowych takich jak: dożynki o zasięgu gminnym i powiatowym, zawody sportowo – pożarnicze, uroczystości lokalne. Aktywnie angażują młodzież w imprezy strażackie. Drużyna sportowo – pożarnicza z Mchowa regularnie wygrywa, dzięki ogromnemu uporowi i ambicjom, powiatowe zawody sportowo – pożarnicze. Reprezentują Powiat Przasnyski na strefowych zawodach sportowo – pożarniczych.

Mieszkańcy dbają o wspólne dobro, jakim jest remiza OSP z ponad 80-letnią tradycją – wyremontowali społecznie dach na budynku i pomieszczenia w remizie, zagospodarowali plac przy remizie. Czynnie uczestniczą w życiu szkoły organizując wspólnie z Radą Pedagogiczną przedsięwzięcia o charakterze kulturalnym dla społeczności Mchowa i okolic.

Tradycje wsi Mchowo

- objazd pola (święcenie pól wiejskich);
- tłusty czwartek;
- ogniska na Św. Jana;
- psikusy na Sylwestra;
- lany poniedziałek;
- wyplatanie wieńca wsi na dożynki parafialne i lokalne;
- bakusy w okresie zapustów
- wspólne ogniska
- Dzień strażaka
- adoracja Grobu Pańskiego przez OSP
- Andrzejkki

Instytucje użyteczności publicznej:

We wsi funkcjonuje oddział przedszkolny „O” i szkoła podstawowa.

Ilość dzieci w oddziale przedszkolnym „O” w Mchowie w poszczególnych latach

Rok szkolny	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10
Ilość dzieci	7	15	14	6	6	12	9	8	12	12

Źródło: Dane Urzędu Gminy

Ilość dzieci w szkole podstawowej w Mchowie w poszczególnych latach

Rok szkolny	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10
	70	70	71	67	64	70	74	71	57	54

Dowozem objętych jest 10 uczniów do SP w Mchowie oraz 33 uczniów do Publicznego Gimnazjum w Przasnyszu.

Mchowo zamieszkuje 100 rodzin , z tego z systemu pomocy społecznej korzysta 13 rodzin. Są to zasiłki stałe – 1 osoby, zasiłki okresowe – 4 rodziny, zasiłki celowe i w naturze –5 rodzin, dożywianie –7 rodzin, 15 dzieci).Ze świadczeń rodzinnych korzysta 35 rodzin. Powyższe wskazuje, że duża część Mchowa osiąga średni status materialny ponieważ nie przekracza kryterium dochodowego, uprawiającego do korzystania ze świadczeń.

W miejscowości brakuje urządzonych miejsc do spotkań, wypoczynku, terenów sportowo – rekreacyjnych.

Szansą w przyszłości może stać się dostosowanie obecnej remizy do potrzeb społecznych, urządzenie terenu wokół stawu oraz utworzenie przy szkole podstawowej bezpiecznego i rozwojowego placu zabaw dla dzieci .

Organizacje działające na terenie wsi:

1. W Mchowie prężnie działa Ochotnicza Straż Pożarna, która zrzesza 48 członków dorosłych, w tym: czynnych – 36, członków wspomagających – 11, członków honorowych - 1 i 8 członków w Młodzieżowej Drużynie Pożarniczej. Konsekwentnie od lat realizowane jest wychowanie młodzieży poprzez straż. Z pomieszczeń remizy korzysta młodzież w celu spotkań oraz szkoła podstawowa, która prezentuje społeczności lokalnej przedstawienia teatralne w wykonaniu uczniów, odbywają się tu zebrania wiejskie, odprawia się tu msze , m.in. na objazd pola, organizowane są szkolenia, imprezy kulturalno – rozrywkowe dla mieszkańców.. Remiza jest murowana, wymaga ciągłych remontów , nie jest dostosowana do potrzeb lokalnego środowiska.

Ochotnicza Straż Pożarna w Mchowie powstała 28 sierpnia 1928 r.. Założycielami byli: **Jan Borkowski, Jan Jankowski** oraz **Stanisław Kuligowski**. Pierwszym komendantem był **Jan Borkowski** ochotnik – legionista z 1918 r. oraz uczestnik wojny z bolszewikami w 1920 r., kampanii kijowskiej i bitwy nad Niemnem.

Wybudowano remizę drewnianą, która była usytuowana w miejscu, gdzie teraz jest droga na Kijewice, frontem do ulicy.

Obecnie jednostka OSP Mchowo jest jednostką bardzo mobilną. Terenem operacyjnym działania jest teren powiatu przasnyskiego. OSP jest chlubą i dumą miejscowości. Druhowie strażacy angażują się w działania na rzecz społeczności lokalnej. Ścisłe współpracują z miejscową szkołą, Urzędem Gminy w Przasnyszu, Powiatową Komendą Straży Pożarnej, parafią- przy organizacji imprez środowiskowych o charakterze kulturalnym.

Wychowują młodzież w duchu patriotyzmu, poszanowania tradycji i kultury oraz zdrowej rywalizacji sportowej. Są wspaniałymi ludźmi, oddanymi sprawom wielkiej wagi. OSP Mchowo jest wielokrotnym zwycięzcą powiatowych zawodów sportowo-pożarniczych(2004, 2005, 2006, 2007, 2009) drużyn dorosłych.

1. Kółko różańcowe skupiające 10 osób.

ANALIZA ZASOBÓW WSI Miejscowość Mchowo Gmina Przasnysz

	Brak	Jest o znaczeniu małym.	Jest o znaczeniu średnim.	Jest o znaczeniu dużym.
Środowisko przyrodnicze:				
- walory krajobrazu			+	
- walory klimatu (mikroklimat, wiatr, nasłonecznienie)			+	
- walory szaty roślinnej				+
- cenne przyrodniczo obszary lub obiekty				+
- świat zwierzęcy (ostoje, siedliska)				+
-osobliwości przyrodnicze			+	
- wody powierzchniowe (ciek, stawy, rzeki)			+	
- podłoże warunki hydrogeologiczne				+
- gleby				+
Środowisko kulturowe:				
- walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe		+		
- walory zagospodarowania przestrzennego				+
- zabytki		+		
- zespoły artystyczne			+	
Dziedzictwo religijne, historyczne:				
- miejsca, osoby i przedmioty kultu				+
- święta, odpusty i pielgrzymki	+			
- tradycje, obrzędy			+	
- legendy, podania i fakty historyczne				+
- specyficzne nazwy			+	
Obiekty i tereny:				
- działki pod zabudowę mieszkaniową				+
- działki pod zakłady usługowe			+	
- pustostany magazynowe, po -	+			

przemysłowe, po - produkcyjne - tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (kuźnie, młyny) - place i miejsca publicznych spotkań - miejsca sportu - miejsca rekreacji		+		
Gospodarka, rolnictwo: - specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe) - znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe - możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne	+			+
Sąsiedzi i przejezdni: - korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo (miasto, szlak komunikacyjny, atrakcja turystyczna) - ruch tranzytowy - przyjezdni stali i sezonowi				+
Instytucje: - placówki opieki społecznej - szkoły - Dom kultury- filia biblioteki	+		+	
Ludzie, organizacje społeczne: - OSP - Stowarzyszenia - KGW		+		+
Wyposażenie w infrastrukturę: - telefonizacja - drogi bitumiczne - chodniki - wodociąg - kanalizacja			+	+
	+		+	+

Jacy jesteśmy ? – DIAGNOZA AKTUALNEJ Sytuacji Naszej miejscowości.

Miejscowość Mchowo, gmina Przasnysz

Co ją wyróżnia?	<ul style="list-style-type: none"> - zaangażowani w sprawy społeczne mieszkańcy, pracownicy, uczniwi - remiza, szkoła podstawowa z oddziałem „O”, przedsiębiorstwa : „ Inter – Bor” i Tago - współpraca pomiędzy szkołą a OSP i Radą Rodziców i OSP; - mieszkańcy uczynni, sąsiedzcy, zorganizowani, ambitni
-----------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> - duże kompleksy leśne ze starodrzewem nieopodal miejscowości - bogata historia <ul style="list-style-type: none"> - miejsce długotrwałego frontu w czasie I wojny światowej i miejsce poligonu i budowy „drugiego Berlina” w czasie II wojny światowej - bogate zasoby kruszywa naturalnego - bogate środowisko przyrodnicze (flora i fauna) - bliskość lotniska i miasta Przasnysza - <ul style="list-style-type: none"> - położenie przy ważnych szlakach komunikacyjnych (droga woj. Nr 57, drogi powiatowe i gminne łączące się z dr. Krajową nr 57) - miejscowość tranzytowa - duża ilość terenów w obecnie zmienianym planie zagospodarowania przestrzennego gminy pod zabudowę usługową i mieszkaniową <ul style="list-style-type: none"> - Brak urządzonych miejsc do wypoczynku, spotkań, rekreacji i integracji społecznej - Aktywnie działająca ochotnicza straż pożarna i szkoła, współpracujące ze społecznością lokalną, parafią, gminą, powiatem, stowarzyszeniami i instytucjami; - Oryginalne kapliczki przydrożne
Jakie pełni funkcje?	<ul style="list-style-type: none"> - wieś rolnicza z funkcją mieszkalną i firmami usługowymi i produkcyjnymi, - funkcja oświatowa, - funkcja handlowa
Kim są mieszkańcy?	<ul style="list-style-type: none"> - rdzenni Mazowszanie - ludność osiadła od stuleci i niewielka część ludzi napływowych - rolnicy, urzędnicy, nauczyciele, pracownicy przedsiębiorstw, dzieci i młodzież, przedsiębiorcy, emeryci
Co daje utrzymanie?	<ul style="list-style-type: none"> - rolnictwo - praca w zakładach w Przasnyszu - działalność gospodarcza - zasiłki - emerytury - renty - pensja robotnicze i urzędnicze
Jak zorganizowani są mieszkańcy?	<ul style="list-style-type: none"> - wspólne cele jednoczą mieszkańców - mieszkańcy skupieni wokół spraw kościoła, OSP i poprawy wyglądu wsi, - mieszkańcy są bardzo ambitni, tam , gdzie wieś może zaistnieć, starają się osiągnąć jak najlepszy efekt
W jaki sposób rozwiązują problemy?	<ul style="list-style-type: none"> - dyskusji, wymiana zdań - spotkania - zebrania wiejskie - przy pomocy radnych i sołtysa oraz Rady Sołeckiej oraz powszechnie szanowanych mieszkańców - mieszkańcy są zżyci ze sobą
Jak wygląda nasza wieś?	<ul style="list-style-type: none"> - zadbane - czysta - piękne ogródki - porządek w obejściach - posiada wodociąg i oświetlenie uliczne - jest malownicza, - położona przy drodze krajowej nr 57 oraz powiatowych nr 3216W (Mchowo – Janowo) i 3225 (Mchowo – Obrąb). i kilku

	drogach gminnych
Jakie obyczaje i tradycje są u nas pielęgnowane i rozwijane?	<ul style="list-style-type: none"> - objazd pola - imprezy szkolne - obrzędy religijne - zawody sportowo – pożarnicze, - Dzień strażaka <ul style="list-style-type: none"> - Dzień patrona szkoły - Dzień babci i dziadka i dzień matki - Lany poniedziałek - Tłusty czwartek - Bakusy - Andrzejkki
Jak wyglądają mieszkania i obejścia?	<ul style="list-style-type: none"> - estetyczne - zadbane
Jaki jest stan otoczenia i środowiska?	<ul style="list-style-type: none"> - uciążliwy hałas i duże natężenie ruchu na drodze krajowej Nr 57 - zaśmieacane przez przejezdnych rowy przydrożne - czyste i ładne ogrodzenia posesji - zadbane domy - wodociąg - chodniki w bardzo dobrym stanie <ul style="list-style-type: none"> - brak ładnej trasy pieszo – rowerowej dojazdu do otaczających Mchowo lasów - brak chodników przy drogach gminnych, - zły stan nawierzchni na drodze krajowej nr 57 - uciążliwość związana z natężeniem ruchu na drodze krajowej, szczególnie w okresie od wiosny do jesieni. Droga nr 57 jest drogą z Warszawy na Mazury, - niewykorzystane walory rekreacyjne zbiornika retencyjnego - stawu - ładne ogródki - bogactwo runa leśnego w kompleksach leśnych otaczających wieś; -
Jakie jest rolnictwo?	- rolnictwo dobrze rozwinięte , przeważają gospodarstwa średnie i duże. Rolnictwo specjalizuje się w produkcji mleka i trzody chlewnej oraz uprawie zbóż i kukurydzy.
Jakie są powiązania komunikacyjne?	<ul style="list-style-type: none"> - dobre sieć dróg (dr. krajowa Nr 57, drogi powiatowe i gminne - bliskość Przasnysza i lotniska sportowego w Sierakowie - rozwinięta sieć dróg łączących sąsiednie miejscowości
Co proponujemy dzieciom i młodzieży oraz dorosłym mieszkańcom?	<ul style="list-style-type: none"> - imprezy sportowo - pożarnicze <ul style="list-style-type: none"> - zajęcia pozalekcyjne, - imprezy szkolne - spotkania w remizie OSP; remiza jest w złym stanie technicznym i nie spełnia wymogów formalnych dla budynków użyteczności publicznej
Miejsca do wypoczynku, rekreacji, zabaw	- brak urządzonych miejsc i terenów do spotkań, wypoczynku i rekreacji.

Analiza SWOT

Podsumowanie sytuacji rozwojowej miejscowości Mchowo

<p>SILNE STRONY</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyste otoczenie i środowisko naturalne <ul style="list-style-type: none"> - życie mieszkańców - aktywna działalność szkoły podstawowej na rzecz społeczności lokalnej - aktywna działalność prospołeczna OSP <ul style="list-style-type: none"> - staw, który można wykorzystać na cele rekreacyjne - bogata historia miejscowości, która może w przyszłości być jej atutem - legendy - tereny do zagospodarowania i pod zabudowę mieszkalną - walory krajobrazowo - turystyczne - potencjał ludzki - aktywna i otwarta społeczność lokalna - bliskość miasta Przasnysza i lotniska sportowego na Sierakowie (gm. Przasnysz) - dobre powiązania komunikacyjne - Tereny pod działalność inwestycyjną oddalone o ok. 5km – 200ha, z czego 55 ha objęte Tarnobrzeską Specjalną Strefą ekonomiczną (po stosownych uchwałach rad gminy i powiatu, oczekuje na rozporządzenie Rady Ministrów) - Zielony Szlak Rowerowy Mazowsza, przechodzący przez Mchowo 	<p>SŁABE STRONY</p> <ul style="list-style-type: none"> - bezrobocie - brak ofert na zagospodarowanie czasu wolnego młodzieży, emerytów i mieszkańców - brak urządzonych terenów wypoczynkowych i rekreacyjnych i miejsca do kulturalnego i aktywnego wypoczynku i spędzenia czasu wolnego - niedostosowana do potrzeb remiza strażacka - brak kanalizacji <ul style="list-style-type: none"> - niedostateczna ilość środków finansowych na pokrycie potrzeb rozwoju miejscowości i wykorzystanie jej walorów turystyczno – rekreacyjnych - niewystarczająca promocja walorów i otoczenia miejscowości Mchowo
<p>OKAZJE</p> <ul style="list-style-type: none"> - możliwość uzyskania środków finansowych unijnych z PROW na odnowę wsi - moda na mieszkanie za miastem - rozwój turystyki rowerowej, rekreacyjnej - moda na spędzanie czasu wolnego na wsi - promocja walorów sołectwa - rozwój Internetu i innych nowoczesnych form komunikacyjnych - stworzenie warunków do integracji społecznej - uczestnictwo gminy w programie Leader + - projekt „Zielone szlaki rowerowe Mazowsza” przechodzący przez Mchowo - sprzyjająca polityka regionalna, w tym adresowana do obszarów wiejskich, ze strony rządu i władz województwa mazowieckiego 	<p>ZAGROŻENIA</p> <ul style="list-style-type: none"> - rosnące bezrobocie - brak środków finansowych - kryzys gospodarczy w kraju - brak wiary we własne możliwości mieszkańców - rozluźnienie więzi społecznych <ul style="list-style-type: none"> - niewystarczające fundusze na dalszy rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, także na właściwe zagospodarowanie terenów ważnych dla wizerunku miejscowości i funkcjonowania jej społeczności - brak stabilności polityce wspierania obszarów wiejskich - zmniejszenie zainteresowania aktywnym spędzaniem czasu wolnego wśród dzieci i młodzieży

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI – NASZA MAŁA STRATEGIA

JACY CHCEMY BYĆ – Wizja stanu docelowego.

W toku spotkań, zebrań sołeckich i strażackich, wywiadów i ankiet – mieszkańcy przedstawili swoją wizję wsi Mchowa za kilka lat, będącą odzwierciedleniem ich potrzeb.

Mchowo będzie:

- wsią, gdzie każdy mieszkaniec będzie miał możliwości do samorealizacji i rozwoju zainteresowań : działania charytatywne, wolontariat, bogata oferta spędzania czasu wolnego, działania na rzecz kultury, oświaty, wspólnoty parafialnej,
- wsią, bezpieczną i wygodną
- atrakcyjną do zamieszkania,
- wsią dbającą o zachowanie walorów przyrodniczych i kulturowych, historycznych, zachowującą kameralną, przyjazną skalę urbanistyczną, eksponującą zabytki i walory środowiska przyrodniczego
- wsią, z domami letniskowymi, agroturystyką i ośrodkiem turystyczno – hotelarsko- konferencyjnym
- wsią, z estetycznymi obejściami
- wsią, z oznakowanymi atrakcjami turystycznymi
- wsią, dbającą o sport , wypoczynek i rekreację mieszkańców i przyjezdnych

Do realizacji tej wizji niezbędne jest zaangażowanie wszystkich sił społecznych, instytucji, mieszkańców, samorządu gminnego i samorządów wyższego szczebla.

Zadania wybrane przez mieszkańców do realizacji, niezbędne do urzeczywistnienia wizji rozwoju sołectwa.

- . „Poprawa estetyki miejscowości poprzez przebudowę remizy na świetlicę wiejską oraz zagospodarowanie terenu – szansą rozwoju wsi Mchowo”
- rozbudowa chodnika przy drodze krajowej nr 57, przecinającej wieś, służąca poprawie bezpieczeństwa życia mieszkańców i użytkowników dróg.
- Utworzenie przy szkole podstawowej bezpiecznego i rozwojowego placu zabaw
- Stworzenie miejsc dla rozwoju sportowego dzieci i młodzieży.
- Organizacja warsztatów, szkoleń, festynów itd.

- Oznakowanie atrakcji turystycznych i działania promocyjne miejscowości
- Przebudowa dróg gminnych oraz budowa przy części z nich chodników
- Budowa kanalizacji grawitacyjno – tłocznej
- Organizacja Koła Gospodyń Wiejskich

Zamierzenia mieszkańców są zgodne z Planem rozwoju lokalnego Gminy Przasnysz na lata 2007- 2013 oraz z Wieloletnim planem inwestycyjnym Gminy Przasnysz na lata 2007- 2013 i Strategią rozwoju społecznego Gminy Przasnysz na lata 2008 –2010 (te zadania , które przypisane są kompetencyjnie samorządowi gminnemu)

Wykaz zadań do realizacji

Rodzaj zadania	Lata realizacji	Koszt szacunkowy (zł)	Zakładane rezultaty	Realizator zadania
Odnowa nawierzchni zwirowej drogi Mchowo – Karbówek	2009 – 2015	1. 000 000,0	- zaspokojenie potrzeb społeczeństwa -poprawa warunków życia i pracy mieszkańców - skrócenie czasu przejazdu	Urząd Gminy Przasnysz (środki własne i środki z PROW)
Budowa kanalizacji sanitarnej	2017 - 2018	6.000 000,0	- ograniczenie ilości zanieczyszczeń przedostających się do wód powierzchniowych jak też gruntowych i gleb poprzez nieszczelne szamba przydomowe. Nastąpi poprawa stanu środowiska naturalnego, poprawią się warunki życia mieszkańców. Realizacja zadania przyczyni się do osiągnięcia standardów w zakresie ochrony środowiska zawartych w polskim prawie oraz dyrektywach UE. - polepszający się stan środowiska naturalnego, jakość wód powierzchniowych i gruntowych w dłuższej perspektywie przyczyni się do poprawy zdrowia	Urząd Gminy Przasnysz (środki własne, WFOŚiGW, środki z UE)

			<p>mieszkańców,</p> <ul style="list-style-type: none"> - bezpośrednim rezultatem inwestycji będzie odebranie i dobre oczyszczanie ścieków komunalnych powstałych w gospodarstwach domowych położonych w miejscowości Karwacz, które przesiąkały do gleb i wód gruntowych. 	
Przebudowa drogi krajowej Nr 57 na odcinku Przasnysz – Chorzele wraz z rozbudową choników	2010 – 2012	10.000.000,00	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost konkurencyjności gminy, a także poprawa jakości życia i bezpieczeństwa mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury transportowej o znaczeniu regionalnym - skrócenie czasu przejazdu - zwiększenie atrakcyjności lokowania inwestycji oraz nowych domostw w obrębie modernizowanych drogi - poprawa dostępności terenów gospodarczych - wyeliminowanie uszkodzeń samochodów spowodowanych złym stanem technicznym drogi - poprawa dostępności terenów przemysłowych - unikanie zatłoczenia na drogach i mniejsza liczba wypadków. 	GDDKiA
Urządzenie bezpiecznego i rozwojowego placu zabaw dla dzieci młodzieży przy Szkole Podstawowej w	2010 - 2011	150.000.00	<ul style="list-style-type: none"> - stworzenie warunków do spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież - stworzenie warunków do rozwoju 	Urząd Gminy Przasnysz (środki własne) i środki rządowe

Mchowie			społecznego i miejsca do integracji społecznej - poprawa wizerunku miejscowości	
Odnowa nawierzchni żwirowych w sołectwie Mchowio	2010 - 2018	200.000.00	- zaspokojenie potrzeb społeczeństwa -poprawa warunków życia i pracy mieszkańców - skrócenie czasu przejazdu	Urząd Gminy Przasnysz (środki własne gminy)
Budowa chodnika przy drogach gminnych	2015 - 2016	200 000,0	- poprawa estetyki miejscowości - zwiększenie bezpieczeństwa ludności - stworzenie warunków do integracji społecznej, spacerów itp.	Urząd Gminy Przasnysz (środki własne gminy)
Organizacja warsztatów różnego rodzaju, m.in. kulinarnych, rękodzielniczych i innych w świetlicy wiejskiej	2012 - 2021	100 000,0	- przybliżenie mieszkańcom sztuki kulinarnej, - alternatywa spędzania czasu wolnego - stworzenie warunków do integracji społecznej - stworzenie warunków do rozwoju umiejętności i zainteresowań	Rada sołecka, OSP, Gminna biblioteka publiczna, parafia, szkoła podstawowa, rada Rodziców, gmina, Lokalna Grupa Działania „Ciuchcia Krasieńskich”, Lokalna Organizacja Turystyczna Północnego Mazowsza, przedsiębiorcy, przy pomocy grantów dla organizacji pozarządowych, środków własnych i budżetu gminy
Modernizacja boiska sportowego w miejscowości Mchowio	2014 - 2017	500 000,0	- poprawa stanu infrastruktury sportowej - wzrost sprawności fizycznej dzieci, młodzieży i społeczności lokalnej - alternatywa do spędzania wolnego czasu	Budżet gminy i środki z urzędu marszałkowskiego
Organizacja festynów, szkoleń, imprez o charakterze integracyjnym i	2011 - 2020	50 000,00	- zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego - zaspokojenie potrzeb mieszkańców	Rada sołecka, OSP, Gminna biblioteka publiczna, parafia, szkoła

kulturalnym, zawodów sportowych dla mieszkańców wsi gminy i regionu Północnego Mazowsza			- poprawa sprawności fizyczne j młodzieży, - stworzenie warunków do integracji społecznej	podstawowa, rada Rodziców, gmina, Lokalna Grupa Działania „ Ciuchcia Krasieńskich”, Lokalna Organizacja Turystyczna Północnego Mazowsza, przedsiębiorcy, przy pomocy grantów dla organizacji pozarządowych, środków własnych i budżetu gminy
Modernizacja budynku remizy OSP i zagospodarowanie terenu przyległego stawu w ramach zadania: „Poprawa estetyki miejscowości poprzez przebudowę remizy na świetlicę wiejską oraz zagospodarowanie terenu – szansą rozwoju wsi Mchowo”	2010 - 2011	1 042 000,00	- zaspokojenie potrzeb społeczeństwa - stworzenie świetlicy wiejskiej – miejsca do spotkań i rozwoju zainteresowań, - stworzenie warunków do rozwoju kulturalno oświatowego mieszkańców - zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz dorosłych - poprawa estetyki i atrakcyjności wsi - budowa lokalnej tożsamości poprzez stworzenie miejsca dla mini muzeum I i II wojny światowej, - edukacja ekologiczna miejscowości poprzez zamontowanie solara – urządzenia wykorzystującego energię słoneczną, - sprzyjanie nawiązywania kontaktów społecznych poprzez udostępnianie świetlicy na organizację	Urząd Gminy Przasnysz (wolontariat, środki gminy i środki zewnętrzne, m.in. z Leader+ w ramach PROW)

			różnorodnych przedsięwzięć o charakterze szkoleniowym, turystycznym, kulturalnym, integracyjnym – różnym stowarzyszeniom, instytucjom i podmiotom	
Oznakowanie atrakcji turystycznych i tablicy informacyjnej w centrum wsi typu: „Gdzie jesteś turysto”	2011	10 000,0	<ul style="list-style-type: none"> - promocja miejscowości i gminy i regionu - kreowanie pozytywnego i atrakcyjnego wizerunku regionu i miejscowości - wzrost zainteresowania zasobami wsi Mchowo - ożywienie gospodarcze i turystyczne miejscowości 	OSP, mieszkańcy przy udziale środków przeznaczonych dla organizacji pozarządowych oraz środków gminy
Modernizacja dróg w sołectwie		700.000,00	<ul style="list-style-type: none"> - zaspokojenie potrzeb społeczeństwa - poprawa warunków życia i pracy mieszkańców - skrócenie czasu przejazdu - zwiększenie atrakcyjności lokowania inwestycji oraz nowych domostw 	Urząd Gminy Przasnysz (środki własne i pozyskane ze źródeł zewnętrznych)
Promocja walorów turystyczno – rekreacyjnych miejscowości Mchowo poprzez wydawanie niskonakładowych publikacji	2010 – 2015	8.000,00	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost zainteresowania zasobami wsi Mchowo - ożywienie gospodarcze i turystyczne miejscowości 	Urząd Gminy Przasnysz i OSP Mchowo, Rada sołecka sołectwa Mchowo (wolontariat, środki gminy i pozabudżetowe)
Oznakowanie atrakcji turystycznych i szlaków pieszo – rowerowych	2010 – 2012	15.000,00	<ul style="list-style-type: none"> - upowszechnienie informacji o walorach turystyczno – rekreacyjnych dla szerokiej społeczności 	Urząd Gminy Przasnysz, OSP Mchowo, Rada sołecka sołectwa Mchowo (wolontariat, środki pozabudżetowe, środki gminy)
Utworzenie Koła Gospodyń Wiejskich	2011	-	<ul style="list-style-type: none"> - aktywizacja społeczności - rozwój 	Lokalne liderki, mieszkańcy na bazie

			zainteresowań, - powrót do tradycji	nowoutworzonej świetlicy
Poprawa dostępności do internetu	2010 - 2013	20 000,0	- dostęp do internetu dla mieszkańców, dzieci i młodzieży, - usprawnienie warunków życiowych	RPO, Województwo Mazowieckie, (środki z budżetu gminy)
Zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży	2010 - 2015	100 000,0	- zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, rozwój sportowy i fizyczny	POKL i budżet gminy
Zakup samochodów pożarniczych	2010	1 200 000,0	-doposażenie jednostki w nowoczesny sprzęt, - poprawa bezpieczeństwa i skuteczniejsza likwidacja zagrożeń pożarowych, -poprawa stanu ochrony środowiska naturalnego poprzez skuteczniejszą likwidację miejscowych zagrożeń	RPO i budżet gminy

Z pośród wielu potrzebnych i uznanych za niezbędne zadań, mieszkańcy miejscowości Mchowa wybrali do realizacji zadanie w ramach odnowy wsi „**Poprawa estetyki miejscowości poprzez przebudowę remizy na świetlicę wiejską oraz zagospodarowanie terenu – szansą rozwoju wsi Mchowo**” „. Realizacja zadania przyczyni się do integracji mieszkańców i rozwoju społecznego miejscowości. Obecna remiza nie jest w pełni wykorzystana ze względu na zły stan techniczny. Brakuje miejsca do organizacji spotkań, szkoleń, wystaw. Lokal nie spełnia warunków do prowadzenia działalności kulturalnej, edukacyjnej i informacyjnej, szkoleniowej. Modernizacja remizy stworzy warunki do właściwego funkcjonowania świetlicy, aktywizacji społeczności lokalnej, wykorzystania zasobów lokalnego dziedzictwa kulturowego i zasobów naturalnych, realizacji wspólnych zainteresowań i rozwoju umiejętności oraz integracji i budowania tożsamości społecznej.

Opis planowanego do realizacji przedsięwzięcia

Tytuł projektu: „Poprawa estetyki miejscowości poprzez przebudowę remizy na świetlicę wiejską oraz zagospodarowanie terenu – szansą rozwoju wsi Mchowo”

W związku z inicjatywą mieszkańców wsi Mchowo i możliwością aplikowania o środki zewnętrzne w ramach PROW, istnieje możliwość przebudowy części budynku remizy OSP na świetlicę wraz z rozbudową OSP oraz zagospodarowania przyległego terenu.

Celem przedsięwzięcia jest:

1. Kreowanie pozytywnego i atrakcyjnego wizerunku miejscowości Mchowo.
2. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez stworzenie dogodnych warunków do aktywnego i kulturalnego wypoczynku, rozwoju zainteresowań, integracji społeczności lokalnej.
3. Aktywizacja mieszkańców poprzez organizację szkoleń, warsztatów, festynów.
4. Rozbudzenie wśród mieszkańców poczucia dumy z lokalnej historii i tradycji oraz bogatych zasobów przyrodniczych i turystycznych.
5. Zwiększenie atrakcyjności miejscowości.
6. Pozytywne oddziaływanie na stan środowiska naturalnego, poprzez pogłębienie i oczyszczenie stawu, umocnienie skarp i podniesienie wałów wokół stawu, ustawienie koszy na śmieci oraz zamontowanie bezodpływowego zbiornika na ścieki i nasadzenie roślin ozdobnych.
7. Upowszechnianie informacji o walorach historycznych i zasobach naturalnych dla szerokiej społeczności (prezentacja unikalnych zdjęć dotyczących historii I i II wojny światowej z okolic Mchowa wraz z opisem, ściana z kamieni polnych, pochodzących z miejscowych kopalni kruszywa naturalnego), kącik regionalny.
8. Możliwość uzyskania zatrudnienia przy organizacji pracy świetlicy i utrzymaniu obiektu.
9. Stworzenie warunków do aktywizacji kobiet wiejskich w ramach planowanego przez mieszkańców założenia grupy nieformalnej – Koła Gospodyń Wiejskich.
10. Zachęcenie mieszkańców do korzystania z alternatywnych źródeł energii poprzez zastosowanie do ogrzewania wody dla potrzeb świetlicy solara – wdrażanie idei nowych technologii grzewczych..
11. Wzmocnienie więzi z miejscem pochodzenia i zamieszkania poprzez prezentację walorów historycznych, turystycznych i przyrodniczych miejscowości i okolic.
12. Nawiązanie do tradycji i walorów przyrodniczych poprzez wykorzystanie kamienia polnego, pochodzącego z miejscowych kopalni kruszywa naturalnego, do zaplanowanego kącika regionalnego i postumentów pod ławki (słupy żelbetowe obłożone kamieniem polnym).
13. Poprawa estetyki miejscowości poprzez urządzenie terenu rekreacyjnego wokół stawu i przebudowę remizy w stylu nawiązującym do tradycji architektonicznej regionu.
14. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym korzystania ze świetlicy.
15. Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego.
16. Stworzenie nowoczesnej bazy sprzętowej i lokalowej dla OSP.
17. Możliwość organizacji przez mieszkańców imprez turystycznych i kulturalnych, co przyczyni się do nawiązywania kontaktów i pośrednio aktywizacji gospodarczej mieszkańców.

Odbiorcami projektu będzie społeczność lokalna miejscowości Mchowo i ościennych miejscowości oraz dzieci i młodzież.

I. Projekt będzie polegał na :

1. Utwardzeniu placów manewrowych, ścieżek i miejsc parkingowych
2. Budowie obiektów małej architektury takich jak: ławki, kosze na śmiecie, tablica informacyjna dotycząca historii Mchowa i walorów turystycznych miejscowości i okolic

3. Oczyszczeniu z namułu umocnieniem skarp i podniesieniem wałów wokół stawu
4. Rozbudowie budynku remizy o jeden boks garażowy i część socjalną
5. Przebudowie części remizy na świetlicę wraz z przystosowaniem części socjalnej dla świetlicy
6. Dobudowie kotłowni wraz z zamontowaniem solaru do podgrzewania wody
7. Wyposażeniu świetlicy w stół do tenisa stołowego, ławki, krzesła, stoliki itp.
8. Wykonaniu postumentów pod ławki z kamienia polnego.
9. Wykonaniu kąca wystawowego regionalnego, obudowa ścian kamieniem polnym.

II. Szacunkowy koszt planowanego przedsięwzięcia 1.042.000,00

w tym:

1. Utwardzenie placów manewrowych, ścieżek i miejsc parkingowych - **50.000,00**
2. Nasadzenie drzew i krzewów oraz remont nawierzchni trawiastej – **37.000,00**
3. Budowa obiektów małej architektury takich jak: ławki, kosze na śmiecie, tablica informacyjna – **6.000,00**
4. Oczyszczenie z namułu umocnieniem skarp i podniesieniem wałów wokół stawu - **17.000,00**
5. Rozbudowa budynku remizy o jeden boks garażowy i część socjalną - **144.000,00**
6. Przebudowa części remizy na świetlicę wraz z rozbudową o kotłownię oraz z przystosowaniem części socjalnej dla świetlicy – **725.000,00**
- 7 Zamontowanie solaru do podgrzewania wody – **24.800,00**
8. Przyłącze wodno – kanalizacyjne + bezodpływowy zbiornik na ścieki – **31.200,00**
9. Wyposażenie świetlicy w stół do tenisa stołowego, stoły, krzesła, antyramy itp. – **13.000,00**

III. Harmonogram planowanego przedsięwzięcia pn. „Poprawa estetyki miejscowości poprzez przebudowę remizy na świetlicę wiejską oraz zagospodarowanie terenu – szansą rozwoju wsi Mchowo”

1. Rozbudowa budynku remizy o jeden boks garażowy i część socjalną **październik 2010 – maj 2011**
2. Przebudowa części remizy na świetlicę, wraz z rozbudową o kotłownię oraz z przystosowaniem części socjalnej dla świetlicy **sierpień 2011**
3. Zamontowanie solaru do podgrzewania wody **sierpień 2011**
4. Wykonanie przyłączy wodno - kanalizacyjnych + bezodpływowy zbiornik na ścieki- **wrzesień 2010**
5. Oczyszczenie z namułu umocnieniem skarp i podniesieniem wałów wokół stawu **wrzesień 2010**

6. Utwardzenie placów manewrowych, ścieżek i miejsc parkingowych **wrzesień 2011**
7. Budowa obiektów małej architektury takich jak: ławki, kosze na śmiecie, tablica informacyjna **wrzesień 2011**
8. Nasadzenie drzew i krzewów oraz remont nawierzchni trawiastej **wrzesień 2011**
9. Wyposażenie świetlicy w stół do tenisa stołowego, ławki, krzesła itp. **wrzesień 2011**
10. Uporządkowanie terenu **wrzesień 2011**

Opracowała: Grażyna Wróblewska

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Przasnysz
Andrzej Sekuła